

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพสตรีในจังหวัด
สงขลา

ผู้เขียน นางสาวภัทรจิต นิลราช

สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่

ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ระดับของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และอำนาจ ในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพสตรีในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน เป็นพยาบาลวิชาชีพสตรีที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลในจังหวัดสงขลา 9 แห่ง จำนวน 330 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้กรอบ แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพของเพนเคอร์ (1996) ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมส่งเสริม สุขภาพ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสุขภาพ การออกกำลังกาย โภชนาการ การมีสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล การเจริญทางจิตวิญญาณและการจัดการกับความเครียด และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรค ของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของการส่งเสริมสุขภาพ อิทธิพลระหว่างบุคคล ของการส่งเสริมสุขภาพ และอิทธิพลด้านสถานการณ์ของการส่งเสริมสุขภาพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หากความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับด้วยวิธีของครอน บาคอัลฟ่าเท่ากับ .93 ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ใช้สถิติพรรณนาใน การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ส่งเสริมสุขภาพ และใช้สถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อวิเคราะห์ตัวทำนายพฤติกรรมส่งเสริม สุขภาพ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเจริญทางจิตวิญญาณ และการจัดการกับความเครียด ส่วน คะแนนเฉลี่ยด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริม สุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของการส่งเสริมสุขภาพ อิทธิพลระหว่างบุคคลของการส่งเสริม สุขภาพ และอิทธิพลด้านสถานการณ์ของการส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับสูง ในขณะที่การรับรู้

อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นต้น พบว่า ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพ และอิทธิพลด้านสถานการณ์ของการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้ร้อยละ 45.2 ($p < .05$) โดยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของการส่งเสริมสุขภาพ และอิทธิพลด้านสถานการณ์ของการส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ส่วนการรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

ผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานและบุคลากรทางการแพทย์ควรร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพด้านโภชนาการ และด้านการออกกำลังกาย เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทางการแพทย์มีการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้น และเป็นผู้นำในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

Thesis Title Factors Influencing Health Promotion Behaviors among Female Professional Nurses in Songkhla Province
Author Miss Pattarajit Nilrach
Major Program Adult Nursing
Academic Year 2003

Abstract

This descriptive research aimed to discrete the level of health promotion behaviors among female professional nurses and identify factors influencing their health promotion. Three hundred and thirty female professional nurses from nine hospitals in Songkhla province were selected by multistage sampling. Questionnaires were developed from Pender's health promotion framework and consisted of 6 dimensions, namely health responsibility, physical activity, nutrition, interpersonal relations, spiritual growth and stress management. Variable related to health promotion behaviors such as perceived benefits, perceived barriers, perceived self-efficacy, interpersonal influences and situational influences were also covered. The questionnaires were tested for content validity by 5 experts and for reliability, yielding a Cronbach's alpha coefficient of .93. Data were analyzed using SPSS/FW to describe demographic data and health promotion behaviors. Factors influencing health promotion behaviors were identified using stepwise multiple regression.

The results demonstrated that the mean score of health promotion behaviors was of a medium level. When considering each dimension, it was found that the mean score of interpersonal relations, spiritual growth and stress management were at a high level. Scores of other dimensions were at a medium level. Perceived benefits, perceived self-efficacy, interpersonal influences and situational influences had high level of mean score while perceived barriers had a medium level of mean score. Stepwise multiple regression analysis showed that 45.2 percent of the variance is health promotion behaviors could be explained by perceived self-efficacy, perceived barriers and situational influences ($p < .05$). Perceived self-efficacy and situational influences had a significant positive correlation while perceived barriers had a significant negative correlation with health promotion behaviors.

It is suggested that organizations and health care personnel should collaborate in a program to facilitate health promotion, particularly regarding health responsibility, physical activity and nutrition, in order to motivate nurses to be active in health promotion and be leaders and good models in health promotion.